

QUY MÔ CHÍNH PHỦ, NỀN DÂN CHỦ VÀ THAM NHỮNG Ở CÁC QUỐC GIA ASEAN+6

Ngày nhận: 12/3/2015
Ngày nhận lại: 17/4/2015
Ngày duyệt đăng: 10/5/2015
Mã số: 5-15-23

Đặng Văn Cường (*)

Tóm tắt: Bài viết dựa trên dữ liệu của các quốc gia ASEAN+6 để đánh giá sự tác động của nền dân chủ và quy mô chính phủ (QMCP) đến mức độ tham nhũng, trong đó nghiên cứu cũng xem xét sự tác động của QMCP đến chỉ số tham nhũng dưới vai trò của nền dân chủ ở các quốc gia này. Nghiên cứu sử dụng mô hình FEM và REM cho dữ liệu bảng. Bên cạnh đó, để đảm bảo tính vững cho các ước lượng, phương pháp bình phương tối thiểu tổng quát (GLS) cũng được sử dụng trong các kết quả ước lượng. Kết quả nghiên cứu cho thấy khi tăng QMCP sẽ giảm tham nhũng nhưng ở mức độ thấp. Để đánh giá sự tác động của QMCP đến chỉ số tham nhũng dưới vai trò của nền dân chủ, bài viết đưa vào mô hình các biến tương tác và kết quả cho thấy việc gia tăng QMCP sẽ giảm được tham nhũng một cách đáng kể với sự hiện diện của các biến tương tác này.

Từ khóa: Quy mô chính phủ, tham nhũng, dân chủ, FEM, REM, GLS.

Giới thiệu

Tham nhũng là một hiện tượng đang được xem xét rộng rãi tại các quốc gia phát triển và đang phát triển. Do sự ảnh hưởng đa dạng của nó đến xã hội, từ lâu tham nhũng đã trở thành chủ đề trọng tâm trong các lĩnh vực khoa học chính trị và kinh tế học. Trong những năm gần đây đã có nhiều nghiên cứu về vấn đề tham nhũng, đặc biệt các nghiên cứu về các yếu tố tác động đến tham nhũng (Billger và Goel, 2009; Del Monte và Papagni (2007); Glaeser và Saks, 2006; Goel và Nelson, 1998; La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer và Vishny, 1999; Saha, Gounder và Su, 2009; Treisman, 2000). Mặc dù có một vài sự đồng thuận về một số yếu tố tác động đến tham nhũng, nhưng mức độ và chiều tác động của các yếu tố này thì chưa có sự nhất quán (Serra, 2006).

Hiện đang tồn tại hai quan điểm khác nhau về mối quan hệ giữa QMCP và tham nhũng. Các nghiên cứu của Rose-Ackerman (1978), Becker (1974), Alesina và Angeletos (2005) cho thấy

một sự gia tăng về QMCP sẽ tạo ra nhiều cơ hội hơn cho việc trục lợi chính trị, điều này làm cho các nhà chính trị và công chức ngày càng trở nên tham nhũng hơn. Ngược lại với các quan điểm trên, các nghiên cứu nổi bật gần đây cũng cho thấy QMCP lớn hơn khuyến khích một hệ thống kiểm soát và trách nhiệm giải trình mạnh mẽ hơn, vì vậy QMCP càng lớn sẽ làm giảm tham nhũng. La Porta và ctg (1999) và Billger và Goel (2009) đã cung cấp minh chứng thực nghiệm cho quan điểm này. Thực tế cũng cho thấy các quốc gia phát triển có QMCP lớn nhưng mức độ tham nhũng thấp hơn so với các quốc gia đang phát triển.

Bên cạnh QMCP, nghiên cứu của Treisman (2000) và Adsera, Boix và Payne (2003) cho thấy rằng dân chủ là một trong những yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến tham nhũng. Mức độ dân chủ có thể thay đổi mối quan hệ giữa QMCP và tham nhũng. Một quốc gia có nền dân chủ trưởng thành, cơ chế giám sát đa diện, chế độ bầu cử tự do, công bằng và tự do truyền thông sẽ thực hiện tốt chức năng chống tham nhũng.